

INSTRUMENTI ZA IZBOLJŠANJE AGRARNE STRUKTURE – IZZIV ZA GEODETSKO STROKO

doc.dr. Anton Prosen *, Metka Cerjak **

Izvleček

Usmeritve EU na področju kmetijstva in podeželja so podane v Agendi 2000. Te med drugim predvidevajo jačanje in koncentracijo kmetijskih posestev, s tem pa tudi uvedba vseh instrumentov za izboljšanje agrarne strukture. Vse to pa je velik izziv za geodetsko stroko, ki bo morala najhitreje prevzeti nove naloge, saj so instrumenti za izboljšanje agrarne strukture namenjeni tudi ureditvi in izboljšanju geodetskih evidenc. »Zemljiški management« je področje, ki ga v veliki meri prevzemajo geodetski strokovnjaki, zato bodo podane nekatere vsebinske razčlenitve tega področja vezanega predvsem na izboljšanje agrarne strukture. Ti instrumenti so v prvi vrsti zemljiškoureditvene operacije, predvsem komasacija, ki je obenem sredstvo za pridobivanje zemljišč za vse investicijske namere ter obenem projekti za urejanje ruralnega prostora. V prispevku je prikazano stanje na tem področju v Sloveniji in v državah članicah EU in usmeritve za nadaljnje delo na tem področju.

KLJUČNE BESEDE:
*agrarna struktura,
urejanje zemljišč,
komasacija, zemljiški
management*

1. UVOD

Celotna politika in usmeritve za razvoj posameznih dejavnosti v Evropski uniji (v nadaljevanju EU) slonijo na temeljnem dokumentu, imenovanem Agenda 2000. Tudi za razvoj področja kmetijstva in podeželja so podane smernice in usmeritve, ki so bile izdelane na podlagi predhodnih analiz stanja na tem področju. V nalogah, ki izhajajo iz omenjenega dokumenta pa je soudeležena tudi geodetska in kmetijska stroka s posameznimi zadolžitvami. Te naloge in zadolžitve pa stroki v preteklosti nista dovolj strokovno izpeljali in tudi ne intenzivno razvijali. Slovenija, ki se intenzivno pripravlja za vstop v EU in ki pospešeno pripravlja in usklajuje zakonodajo, bo morala za nekatera področja mnogo hitreje razvijati določene strokovne pristope, če bo hotela biti enakopravna z EU. Tako področje dela je tudi urejanje zemljišč, pri katerem sta poleg drugih strok soudeleženi predvsem že omenjeni kmetijska in geodetska stroka. Urejanje zemljišč pa postaja pomembna interdisciplinarna strokovna dejavnost, katere cilj je med drugim tudi izboljšanje agrarne strukture na podeželju in zato bo morala geodetska stroka kot vodilna stroka v tej dejavnosti prevzeti to dejavnost v lastni delokrog, sicer bodo te naloge prešle v druge stroke, kar si pa verjetno geodetska stroka ne želi. Na podlagi dostopne literature in poznavanja razmer v praksi bo v nadaljevanju prikazano področje dela in stanje na tem področju pri nas in delno v nekaterih državah članicah EU.

* FGG – Oddelek za geodezijo, Ljubljana

** MKGP - ARSKTRP, Ljubljana

2. USMERITVE EU ZA PODROČJE PODEŽELJA

Agenda 2000 ima za področje podeželja in kmetijstva tri ključne usmeritve za razvoj, ki pa posredno zadevajo ne le kmetijsko temveč tudi geodetsko stroko. Te tri opredelitve iz omenjenega dokumenta so:

- Krepitev kmetijstva in gozdarstva. Pomembni ukrepi so podpiranje modernizacije kmetijskih gospodarstev kot tudi pridelovanje in trženje kakovostnih visokovrednih kmetijskih proizvodov. Poleg tega se mora dvigniti rentabilnost kmetijskih gospodarstev s podpiranjem naselitve mladih kmetov in izboljšanjem regulacije predčasnih upokojitev. Poleg tega se ugotavlja, da je tudi gozdarstvo neobhodni potreben faktor podeželskega prostora, s tem se uvajajo ukrepi za podporo tej dejavnosti, kolikor je ekološko smiselna.
- Izboljšanje konkurenčnosti podeželskih območij. Pomembni cilji teh ukrepov so izboljšanje kakovosti življenja v podeželskih občinah in diverzifikacija novih dejavnosti. Na ta način moramo skupaj ustvariti alternativne vire dohodkov in zaposlitvene možnosti za kmete in njihove družine kot tudi za podeželske občine.
- Varstvo okolja in vzdrževanje podeželske dediščine. Z agrarnimi okoljskimi ukrepi se morajo podpirati okolju prijazni pridelovalni postopki. Ti ukrepi predstavljajo edini obvezujoči element nove generacije programov za podeželski razvoj in so odločilni korak na poti za priznanje multifunkcionalne vloge kmetijstva. Po Agendi 2000 so še močnejše usmerjeni okoljski interesi, dosedanja izravnalna plačila, ki so se do sedaj plačevala samo kmetom v manj razvitih območjih, se v bodoče plačujejo tudi v območjih, v katerih se mora kmetijstvo podrediti okoljsko specifičnim omejitvam.

Nekatere države, članice EU, kot npr. ZR Nemčija (v nadaljevanju ZRN) so te usmeritve za razvoj podeželja in kmetijstva poimenovali kot nova politika EU za podeželski prostor, ki v poenostavljeni interpretaciji vsebuje tri strateške cilje:

- povečanje konkurenčnosti evropskega kmetijstva z racionalizacijo in modernizacijo kmetijskih gospodarstev in pridelovalnih obratov;
- celostni razvoj podeželskega prostora s podporo infrastrukturnih ukrepov, komasacije in prenove vasi kot tudi z diverzifikacijo storitev, npr. forum za turizem ali podeželsko obrt;
- podpora večji okoljski sprejemljivosti, npr. opustitev obdelave in ekstenzivno obdelovanje.

Še posebej prvi in drugi cilj te politike zadeva tudi geodetsko stroko, saj se nanaša predvsem na celotno izboljšanje agrarne strukture. Izraz agrarna struktura pa danes razumejo v EU mnogo širše, kot si ga razlagamo pri nas. Pod tem izrazom je razumeti:

Vsi strukturni pogoji, pod katerimi se vrši pridelava v kmetijstvu in prodaja kmetijskih proizvodov. Agrarna struktura je določena z naravnimi, gospodarskimi in socialnimi danostmi v podeželskem prostoru, ki imajo vpliv med drugim na možnost izrabe tal, organizacijo gospodarstev, velikostno strukturo gospodarstev, organizacijo gospodarstev, obliko naselij, stanje polja in strukturo trga.

Če pa govorimo pri razvoju podeželja in kmetijstva, da gre v prvi vrst za izboljšanje agrarne strukture pa pomeni po novem ta izraz v smislu nove politike EU:

Izboljšanje vseh življenjskih in proizvodnih pogojev v kmetijstvu. Ukrepi za izboljšanje so v preurejanju podeželskega prostora, vključno s prenovo vasi in usmeritvijo posameznih kmetijskih gospodarstev. V splošnem se štejejo v ukrepe izboljšanja agrarne strukture: izselitve, sanacija starih kmetij, kmetijske vodne ureditve in izgradnja poti, povečanje kmetijskih gospodarstev, ukrepi prenove vasi, jamčenje rent in plačil pri predčasni predaji kmetije, podpora mladim kmetom, podpora pri pridobivanju zemljišč itn.

V smislu izboljšanja agrarne strukture se je razvila ustrezna zemljiška politika (angl. land policy, real estate policy) v podeželskem prostoru, prenova in razvoj vasi ter urejanje zemljišč z metodami komasacije in drugimi metodami in pristopi. Vse te naloge je v nekaterih državah že pred dobrimi sto leti prevzela geodetska stroka. V nadaljevanju si oglejmo stanje na področju agrarne strukture pri nas.

3. STANJE V SLOVENIJI NA PODROČJU AGRARNE STRUKTURE

Od leta 1946 pa vse do leta 1981 se je agrarna struktura zaradi kmetijske in zemljiške politike nenehno slabšala. Z različnimi omejitvenimi ukrepi je zavirala razvoj zasebnega kmetijstva. Posledica tega se je pokazala v tem, da sta postala neugodna velikostna struktura in razdrobljenost posesti dva od največjih agropolitičnih problemov pri nas. V državah z razvitim kmetijstvom (v EU) pa je v tem času potekal proces združevanja posesti in zemljišč. Kmetije v EU so zato mnogo večje kot pri nas. Strukturne spremembe so se vršile intenzivno skozi daljše obdobje, še posebej po drugi svetovni vojni.

V Sloveniji je v posameznih predelih razdrobljenost in majhnost kmetij izredno kritična. Podatki kažejo naslednjo sliko: primerjava podatkov iz leta 1995 (Kovačič, 1995) in podatkov iz leta 2000 (Statistične informacije, 2000) nam kažejo, da se je velikostna struktura od leta 1995 izboljšala, je pa

velikostna struktura slovenskih kmetij še vedno neprimerljiva z velikostno strukturo kmetij v EU. Število družinskih kmetij se je sicer zmanjšalo (od 111.000 na 96.801), povečala se je poprečna velikost družinske kmetije od 2 ha na 5 ha. Danes imamo več kot 2/3 družinskih kmetij (85 863), ki obdelujejo od 1 do 10 ha kmetijskih površin, kar predstavlja 59,2 % vseh kmetijskih površin, in 88,7% vseh družinskih kmetij. Število družinskih kmetij, velikosti med 5 in 10 ha je 22.145, kar predstavlja 22,8% vseh družinskih kmetij in 32% vseh kmetijskih površin, družinskih kmetij, ki pa obdelujejo površino med 10 in 20 ha pa je le še 9.124, kar predstavlja 9,4% vseh družinskih kmetij in 24% vseh kmetijskih površin. V EU je kmetij z do 10 ha kmetijske zemlje le 10%. Večina kmetij ima v lasti od 50 – 100 ha kmetijske zemlje.

3.1 Izboljšanje agrarne strukture s pomočjo agrarnih operacij do leta 1990

Razdrobljenost in razpršenost parcel je poleg majhnost kmetij veliki problem v kmetijstvu, ki pa se zaradi ukrepov za večjo zemljiško koncentracijo, rahlo že zmanjšuje. V Sloveniji je po letu 1982 sledilo obdobje masovnih uvedb komasacijskih postopkov po takratni zakonodaji, ki pa je naredilo v prostoru kmetijskih zemljišč več škode kot koristi. Izdajale so se odločbe o uvedbi komasacijskih postopkov ne glede na to, ali so se z uvedbo komasacij strinjali lastniki zemljišč, ki so imeli v lasti več kot 50 % zemljišč, ali ne. To so bile tako rekoč »prisilne« komasacije, ki so se po letu 1990 nehale uvajati, predvsem zaradi priprav in sprejemanja zakonodaje s področja vračanja nezakonito oz. krivično odvzetih kmetijskih zemljišč in gozdov in zaradi moratorija na melioracije. Nove komasacije se niso več uvajale, zaključevale so se komasacije uvedene pred letom 1990.

S problematiko starih nezaključenih komasacij se je MKGP začelo ukvarjati že leta 1993, ko je bila narejena evidenca stanja na podlagi izvedene ankete. Konec leta 1994 je bila narejena podrobna analiza stanja nezaključenih komasacij v RS na podlagi noveliranih podatkov Geodetske uprave RS in posameznih občin. Ugotovljeno je bilo, da je v Sloveniji 125 nezaključenih komasacij. Glavni razlogi za nedokončane postopke so bili:

- pasivno izvajanje postopkov komasacij in reševanje pritožb na nekdanjem občinskem nivoju,
- prepočasno reševanje pritožb na II. in III. stopnji (takratna Geodetska uprava in Vrhovno sodišče),
- pomanjkanje sredstev in kadrov,
- slaba organizacija in pomanjkanje mehanizmov nadzora nad celotnim postopkom itn.

V letu 1995 je bila s proračunom RS uvedena tudi proračunska postavka Sanacija nedokončanih komasacij na podlagi Uredbe (Uradni list RS, št. 41/95), ki je določala, da se sanacije izvajajo na osnovi Programa nedokončanih komasacij. Od leta 1995 pa do danes so v program vključena že vsa območja (125), pri katerih komasacije niso bile zaključene. Dela, ki se izvajajo po Programu sanacije komasacij izhajajo bodisi kot rešitev pritožb posameznih komasacijskih udeležencev, ali takšne, kjer odločbe o novi razdelitvi še niso bile vročene komasacijskim udeležencem. Dela so sledeča:

- geodetska, gradbena, agro in hidromeliorativna dela,
- pravno-upravna dela (priprava predlogov za v vpis v zemljiško knjigo),
- odkupi in prodaja zemljišč,
- odškodnine, do katere so komasacijski udeleženci upravičeni zaradi dodeljenega manjvrednega zemljišča in
- izvedeniška mnenja.

Sanacija nedokončanih komasacij je izredno strokovno zahteven delovni proces, ki se lahko izvaja samo posamično. Zaradi pravne kompliciranosti vsakega primera posebej je serijsko reševanje nemogoče. Letno se namenja iz Proračuna RS za Program sanacije komasacij približno 50 mio SIT. Za izvajanje Programa nedokončanih komasacij so bila do sedaj v vseh letih porabljena vsa za to namenjena proračunska sredstva. Praktično zaključenih komasacij je približno 80%. Ob povečanju proračunskih sredstev bi bilo možno zaključiti Program v roku treh do petih let.

3.2 Postopki komasacije po letu 1990

V obdobju do leta 1995 se komasacije praktično niso izvajale oz. v zelo majhnem obsegu ker so bili

takrat komasacijski postopki izključno vezani na osuševanje (uveden je bil moratorij na osuševanje). Po letu 1995 se je zanimanje za nove komasacije začelo postopoma povečevati, k čemur je pripomogla nove zakonodaje in iniciative občin, da se uredijo posamezna kmetijska območja. Po novem Zakonu o kmetijskih zemljiščih iz leta 1996 se z uvedbo komasacijskega postopka morajo strinjati lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot 80% zemljišč na predvidenem komasacijskem območju. To dejstvo je med ljudmi vneslo več zaupanja v ta postopek.

Nove komasacije se pojavljajo predvsem kot posledica:

- zaključevanja denacionalizacijskih postopkov,
- večjih posegov v prostor (AC, železnice) kot tudi
- želja kmetov po združevanju razdrobljene posesti v večje parcele.

Glede na velikost se komasirajo kompleksi od 3-1000 ha, vendar prevladujejo kompleksi od 25 - 150 ha pa tudi tja do 400 ha. Od leta 1995 pa do 2000 je bilo komasiranih le približno 2000 ha.

V zadnjih letih pa se je pomen urejanja zemljišč začel še dodatno spreminjati, predvsem zaradi agro in okoljsko političnih razmer. Posamezne države so sprejele ustrezne smernice za urejanje in razvoj podeželskega prostora, reorganizirale ustrezne službe ter zagotovile finančna sredstva za realizacijo usmeritev EU in državnih smernic. Podane so nove okvirne usmeritve in naloge za razvoj podeželja:

- podpora kmetijstvu in gozdarstvu,
- zahteve po regionalnem in občinskem razvoju,
- trajno varovanje življenjskih podlag.

Iz tega je razvidno, da gre za integralni pristop pri razvoju podeželja, pri katerem sta kmetijstvo in gozdarstvo neločljiva soudeleženca. Takšna strategija razvoja podeželja zagotavlja na eni strani varovanje zanimivosti podeželskega prostora, kot življenjskega in delovnega prostora s samobitnim pomenom ter kot naravnega, kulturnega in rekreacijskega prostora, po drugi strani pa se tako izkoristijo ozki medsebojni vplivi med mestom in podeželjem. Da bi pa lahko sledili temu cilju je potrebno nuditi vso podporo:

- agrarno strukturnemu in razvojnemu planiranju,
- komasacijskim postopkom,
- postopkom določanja in preureditvi lastninskih razmerij ter
- prenovi vasi.

Prelomno leto za urejanje zemljišč v Sloveniji je bilo 1998, ko se je na Radgonskem kmetijskem sejmu obravnavala tema: Sonaravno urejanje zemljišč s pomočjo komasacij. Podani so bili tudi nekateri zaključki, ki so sledili zgoraj omenjenim smernicam:

1. Slovenija bo morala ob integraciji v EU nujno sprejeti nov samostojni zakon, ki bo obravnaval področje urejanja zemljišč z agrarnimi oziroma zemljiško ureditvenimi operacijami. Te operacije, med njimi kot najvažnejša komasacija, bi morale služiti kot metode integralnega urejanja celotnega prostora na lokalni ravni in ne zgolj urejanju kmetijskega prostora.
2. Nujno je potrebno posodobiti vse podzakonske predpise v zvezi z komasacijskimi deli (na novo urediti metodo cenitve, sprejeti Navodilo o izvajanju komasacij, posodobiti postopke komasacije itn.)

3. Postopke in metode dela melioracij združiti v postopek komasacij.
4. Zakonodaja in postopki urejanja kmetijskega prostora in razvoj podeželja morajo biti usklajeni z zakonodajo o prostorskem in urbanističnem načrtovanju, geodetsko zakonodajo, zakonodajo o gospodarskem razvoju manj razvitih in demografsko ogroženih območjih ter drugo zakonodajo.
5. Vlada bi morala po zgledu nekaterih najbolj uspešnih držav na področju celostnega urejanja in razvoja podeželja (ZR Nemčija, Češka itn.) organizirati ustrezne državne urade in službe, ki bi bili regionalno razporejeni po državi in bi skrbeli za nemoteno realizacijo ureditvenih in razvojnih planov ter za prenovo in razvoj vasi.
6. Pospešiti z raziskavami in uveljavitvijo strokovnega področja urejanja in razvoja kmetijskega prostora (podeželja), na vseh strokovnih področjih, ki so soudeleženi pri teh nalogah.
7. Pospešeno uvajati področje v nekatere študijske programe (geodezija, kmetijstvo idr.) ter organizirati dopolnilno izobraževanje tako v tujini kot doma za vodstveni kader bodočih uradov, načrtovalce kot tudi izvajalce teh nalog.

Danes se nekateri zaključki komajda uresničujejo (2., 6. in 7. točka). K temu je pripomogla reorganizacija posameznih služb na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter morda pomanjkanje kadra, ki bi se s tem strokovnim področjem ukvarjal. Na pomanjkanje znanja in kadrov je pred časom opozorilo tudi Ustavno sodišče RS (U.I. RS, št. 68/2000).

V letu 2001 pa se je pokazal izredno pomemben dosežek pri uvedbi novih komasacij. Na javni razpis so že prispele prve vloge s pravnomočnimi odločbami o uvedbi komasacijskega postopka. To pomeni, da so se ljudje na terenu že v celoti pripravili na uvedbo komasacijskega postopka in da poznajo pozitivne učinke teh del. Tako lahko pričakujemo, da se bodo komasacije zaključile najkasneje v dveh letih. To bistveni dosežek, če samo pogledamo, da se še danes rešujejo komasacije uvedene pred letom 1990.

Komasacija danes naj ne bi pomenila zgolj zložbo razdrobljene zemljiške posesti, ampak pomeni nekaj več. Komasacija postaja sredstvo za preurejanje podeželskega prostora. To pa pomeni, da je možno s pomočjo komasacij:

- rešiti potrebe po zemljiščih ob prenovi vasi (možna je preselitev kmetij, širitev gospodarskih zemljišč, gradnja kmetijskih poti);
- rešiti potrebo po urejanju prostora v vasi (določiti prostor za rekreacijo, nekmetijsko dejavnost idr., gradnjo kmetijskih gospodarskih objektov, ki imajo večfunkcionalni pomen za razvoj podeželja.) s tem se daje možnost razvoja obkmetijskih dejavnosti in dodatnega zasluzka;

- izboljšati lastninsko-pravne zadeve ob postopkih denacionalizacije, reševanje solastnine, služnostnih pravic;
- izboljšati agrarno strukturo v predelih kjer prevladuje kmetijstvo s pospešenim nakupom in dolgoročnim zakupom zemljišč itd.

Iz naštetega se da razbrati, da je komasacija sredstvo, s pomočjo katere je možno uresničevati sektorske plane, to pa pomeni, da je možno uresničevati programe oz. projekte drugih ministrstev. Resor kmetijstvo s postopkom komasacije (urejanjem zemljišč) nudi možnost uresničevanja projektov drugih resorjev, ki pa so nujni za realizacijo celostnih projektov razvoja podeželja, kot npr.: MOP (vodno gospodarske ureditve, širitev naselja), MGD (razvoj obrti, turizma), MK (ureditev zemljišč okoli kulturnih spomenikov), MP (AC in železnice) itn. Komasacija bi morala biti tudi sestavni del regionalnih razvojnih programov, na primer v smislu ureditve podeželskega prostora.

Problemi, ki nam onemogočajo integralni pristop urejanja podeželja s pomočjo komasacij pa so še vedno:

- ni izvedbene zakonodaje (podzakonskih aktov, navodil), ki bi omogočala urejanje podeželskega okolja s pomočjo komasacij,
- ni ustreznih strokovnjakov oz. kadrov,
- odsotnost kmetijske in geodetske stroke ter drugih strok,
- premajhna proračunska finančna sredstev,
- organiziranost strokovnih služb na terenu itn.

V letu 2002 že pričakujemo nove komasacije, pri katerih bo moč upoštevati pravnomočne odločbe na uvedbo komasacijskega postopka, za kar pa bo potrebno zagotoviti letno približno. 200.000.000,00 SIT in več.

Iz navedenega se da razbrati, da je prizvok »prisilna komasacija« končno izrinjen, da je s pomočjo vztrajnosti, posluha, glede na navedeno problematiko in trdega dela strokovno okrnjenih služb na terenu ter usmerjene politike, mogoče doseči 100% soglasje za uvedbo, kar pa je mogoče pridobiti šele v nekaj letih (od 3-5 let) in ne «čez noč».

4. ZAKLJUČEK

Namen tega prispevka je bil predvsem v tem, da skušamo na kratko opozoriti geodetsko in kmetijsko strokovno javnost na problematiko urejanja zemljišč in izboljšanja agrarne strukture. V nekaterih državah ustvarjajo z ukrepi

urejanja zemljišč pogoje za gospodarjenje v podeželskem prostoru že s tretjo oz. četrto generacijo postopkov (Bavarska idr.). To pomeni, da se je geodetska stroka znala prilagajati potrebam družbe in kmetijstva v posameznih časovnih obdobjih. Različne metode dela in pristopi so se razvijali skozi daljše časovno obdobje, kar pa ne pomeni, da nismo sposobni speljati nalog tudi pri nas, ki jih diktira EU in naše usmeritve pri razvoju podeželja in kmetijstva. Napovedi, da bo po vstopu Slovenije v EU mnogo kmetij propadlo oz. da ne bodo imele pogojev za gospodarjenje in ustvarjanje zadostnega dohodka za preživljanje zaposlenih na kmetiji, sili geodetsko stroko, da v tesni povezavi s kmetijskim sektorjem prevzema nova področja dela. Te naloge niso zgolj vezane na urejanje zemljišč za potrebe kmetijstva, temveč za potrebe celotne družbe, kar je cilj sodobnih postopkov komasacij. Ne nazadnje so ti postopki namenjeni izboljšanju evidence zemljiškega katastra in zemljiške knjige. Tega bi se morala zavedati sektorja, ki sta zadolžena za vodenje, vzdrževanje in modernizacijo teh evidenc.

Ker pri urejanju zemljišč z namenom izboljšanja agrarne strukture ni vedno potreben postopek agrarnih operacij, se je v svetu razvila dejavnost, ki jo lahko v slovenskem prevodu imenujemo »zemljiški management« (ang. land management). Za doseglo zastavljenih ciljev v podeželskem prostoru se mora uveljaviti kvalitetna zemljiška politika, ki obsega državne (ali občinske) ukrepe, ki vplivajo na obseg in kakovost rabe zemljišč ter promet z zemljišči in ki predstavljajo splošne okvirne pogoje ali posamezne intervencije. Cilj zemljiške politike je predvsem v tem, da družba doseže po možnosti visoko raven na socialnem področju.

Praksa je pokazala, da načrti za razvoj podeželja so izvedljivi le, če imamo razvite ustrezne mehanizme za realizacijo, ki obsegajo tudi področje pridobivanja in urejanja zemljišč v podeželskem prostoru. Kot že omenjeni zemljiški management za razvoj podeželja in izboljšanje agrarne strukture obsega (Koetter, 2001):

- namensko oblikovati in opremiti zemljišča
- na novo urediti pravice in bremena, ki se nanašajo na zemljišča
- urediti dostopnost do zemljišč privatnim lastnikom in podpora privatizaciji
- uresničevati celostne in sektorske načrte, ki se nanašajo na površine
- rešiti konflikte rabe zemljišč z razrešitvijo in uskladitvijo interesov.

Predvsem ZR Nemčija ima za izboljšanje agrarne strukture in razvoj podeželja razvite instrumenti, ki pripomorejo k razvoju zemljiškega managementa in sicer:

- agrarnostrukturno razvojno planiranje: celovit razvoj – smernice, strategije in programi ukrepov
- zakon o komasaciji: postopki urejanja zemljišč za razvoj podeželja
- prenova in razvoj vasi: vasi kot samostojni bivalni, delovni, socialni in kulturni prostor v decentraliziranem poselitvenem sistemu
- kmetijski uskladitveni zakon: določanje in preurejanje lastninskih razmerij v novih deželah.

Vloga geodezije pri naštetih nalogah je dovolj prezentna. Za uspešen razvoj te dejavnosti bomo morali podreti plotove sektorske in resorne zaprtosti in razviti interdisciplinarne pristope v korist razvoja družbe kot celote.

Literatura

Erjavec, E., Rednak, M., Volk, T. (et. al) (1997): Slovensko kmetijstvo in Evropska unija. Ljubljana. ČZP Kmečki glas.

Kovačič, M. (1995): Socio-ekonomska in velikostna struktura kmetij v Sloveniji v obdobju 1981-1991. Ljubljana, Biotehniška fakulteta.

Koetter, T. (2001): Bodenmanagement – zum Stand der Theoriediskussion. Referat na 3. Muenchenskih dnevih urejanja zemljišč in razvoja podeželja (nepublicirano), Muenchen 19-20.3.2001.

Leitlinien Landentwicklung – Zukunft in laendlichen Raum gemeinsam gestalten (1999). Schriftenreihe des Bundesministeriums fuer Ernaehrung, Landwirtschaft und Forsten, Reihe B – Flurbereinigung, Landwirtschaftsverlag GmbH, Muenster-Hiltrup.

Statistične informacije (2000), št. 15 Kmetijstvo in ribištvo. Ljubljana, Statistični urad RS, dne 22.12.2000.

Uradni list RS, št. 68/2000 z dne 31.7.2000. Odločba ustavnega sodišča št. U-I-26/97-8.